Warszawa, dnia 30 marca 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DOW2.0812.9.2018.ZKN

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

1. PODSTAWY KONTROLI

Kontrolę przeprowadzono w trybie uproszczonym, o którym mowa w rozdziale 3 *ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej* (Dz. U. poz. 1092) na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia Nr BSK1.0812.14.2017.FZKN z dnia 26.07.2017 r. wydanego kontrolerom z upoważnienia Ministra Rozwoju i Finansów przez Dyrektora Biura Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

2. DANE ORGANIZACYJNE

Kontrolerzy (imię nazwisko stanowisko służbowe).	1. Magdalena Ściegienna - główny specjalista. 2. Zbigniew Gryciuk - specjalista. (dowód: akta kontroli str. 1)
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce.	22.08 - 01.09.2017 r.
Zakres kontroli.	Zasadność przedłużania terminu zwrotu podatku VAT.
Okres objęty postępowaniem kontrolnym.	Od dnia 01.02.2012 r. do dnia 21.08.2017 r.
Jednostka kontrolowana (nazwa adres siedziby)	Pierwszy Śląski Urząd Skarbowy w Sosnowcu, ul. Braci Mieroszewskich 97, 41–219 Sosnowiec
Kierownik jednostki kontrolowanej.	Mariusz Motyl - Naczelnik Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu

Kontrolę odnotowano w *Książce kontroli* prowadzonej przez jednostkę kontrolowaną pod pozycją 8/2017.

Cel kontroli: Weryfikacja zasadności przedłużania przez organ podatkowy terminu zwrotu podatku VAT podmiotom, wymienionym w wykazie z dnia 26.06.2017 r.

2.1 Kadra kierownicza Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu.

W okresie objętym kontrolą, funkcję kierownika jednostki kontrolowanej pełnili:

- Aleksandra Dyrała - wyznaczona do pełnienia obowiązków Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dniem 14.03.2011 r. - odwołana z dniem 14.02.2012 r.;
- Marcin Tadeusz Kuś - powołany na stanowisko Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dniem 15.02.2012 r. - odwołany z dniem 28.02.2017 r.;
- Barbara Grieger - powołana na stanowisko Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dniem 1.03.2017 r. - odwołana z dniem 17.09.2017 r.

(dowód: akta kontroli, str. 10-13)

2.2 Przedłożone w trakcie kontroli regulacje wewnętrzne obowiązujące w okresie i zakresie kontroli w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu (dalej: Urząd lub Urząd Skarbowy).

2.2.1 Regulacje w zakresie zwrotu podatku od towarów i usług

1. *Zarządzenie nr 71/2011 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 10 października 2011 r. w sprawie określenia wzoru karty analizy zwrotu podatku od towarów i usług stosowanej w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu. Zmienione zarządzeniem nr 7/2012 z dnia 28 marca 2012 r.*
2. *Zarządzenie nr 20/2014 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie określenia wzoru „Karty oceny zasadności zwrotu" stosowanej w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu oraz trybu postępowania przy dokonywaniu zwrotów podatku od towarów i usług.*
3. *Komunikat nr 8/2016 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 08 marca 2016 r. w sprawie określenia wzoru „Karty oceny zasadności zwrotu" stosowanej w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu oraz trybu postępowania przy dokonywaniu zwrotów podatku od towarów i usług.*

(dowód: akta kontroli str. 15-36)

2.2.2 Regulacje w zakresie nadania regulaminów organizacyjnych

1. *Zarządzenie nr 24/2010 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 29 listopada 2010 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu;*
2. *Zarządzenie nr 12/2012 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu;*
3. *Zarządzenie nr 29/2012 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 07 grudnia 2012 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego*

Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu. Zmienione *zarządzeniem nr 26/2013 z dnia 20 listopada 2013 r.*

4. *Zarządzenie nr 67/15 Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 01 kwietnia 2015 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu.* Zmienione *zarządzeniami nr 179/2015 z dnia 01 września 2015 r. i nr 69/2016 z dnia 08 kwietnia 2016 r.*

(dowód: akta kontroli str. 37-204)

2.2.3 Regulacje w zakresie nadania uprawnień kadrze kierowniczej

1. *Zarządzenie nr 1/2011 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 03 stycznia 2011 r.* Zmienione *zarządzeniem nr 7/2011 z dnia 04 lutego 2011 r.;*
2. *Zarządzenie nr 14/2012 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 30 maja 2012 r.* Zmienione *zarządzeniami nr 2/2013 z dnia 16 stycznia 2013 r. i nr 8/2013 z dnia 07 marca 2013 r.;*
3. *Zarządzenie nr 5/2014 Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu z dnia 03 kwietnia 2014 r.* Zmienione *zarządzeniem nr 19/2014 z dnia 13 listopada 2014 r.*

(dowód: akta kontroli str. 399-454)

3. USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO

3.1. Opis metody typowania podmiotów do weryfikacji

Departament Poboru Podatków wystąpił z wnioskiem zawartym w piśmie z dnia 04.07.2017 r. nr DPP13.0812.1.2017 r. o objęcie kontrolą, cyt.: *„zasadności przedłużania terminu zwrotu podatku VAT"*, przedkładając wykaz podmiotów zawierający: NIP, okres rozliczeniowy oraz kwoty podatku.
Wykaz (dalej: Wykaz Podmiotów) zawierał 24 podmioty, którym przedłużono termin zwrotu podatku VAT, dot. 45 okresów rozliczeniowych na łączną kwotę 51.311.489,00 zł. Do kontroli wybrano sprawy z Wykazu Podmiotów dotyczące niedokonanych zwrotów kierując się okresem niedokonanego zwrotu lub wysokością kwoty zwrotu.

(dowód: akta kontroli str. 8-9, 463-465)

3.2. Metody monitorowania podmiotów, wobec których Naczelnik Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu (dalej: Naczelnik Urzędu) wydał postanowienie w zakresie przedłużenia terminu zwrotu podatku od towarów i usług

Wyjaśnień w zakresie obowiązujących w Urzędzie procedur i regulacji wewnętrznych monitorowania przedłużonych terminów zwrotu podatku VAT udzielił Naczelnik Urzędu informując, że cyt.: *„w Pierwszym Śląskim Urzędzie Skarbowym w Sosnowcu nie wprowadzono formalnych regulacji wewnętrznych w zakresie monitorowania przedłużonych terminów zwrotów podatku od towarów i usług.*
Niemniej jednak kierownik Pierwszego Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających

prowadzi zestawienie wstrzymanych zwrotów. Monitoruje także stan kontroli celno-skarbowych prowadzonych w podmiotach, którym przedłużono zwrot podatku. Przed upływem przedłużonego terminu zwrotu do urzędu celno-skarbowego prowadzącego kontrolę kierowane jest pisemnie pytanie o przewidywany termin zakończenia kontroli oraz poczynione ustalenia.
Jeżeli przedłużenie terminu zwrotu następuje w trakcie prowadzonego postępowania podatkowego wtedy termin załatwienia sprawy, o którym mowa w art. 140 Ordynacji podatkowej, jest zawsze zbieżny z terminem, do którego przedłużany jest zwrot podatku. Nadzór w tym zakresie sprawuje bezpośredni przełożony. Przedłużone terminy zwrotów podatku VAT monitorowane są ponadto w związku z nadzorem nad postępowaniem kontrolnym, w ramach którego zostało wydane dane postanowienie."

(dowód: akta kontroli str. 205-206)

3.3. Informacje dotyczące podmiotów objętych szczegółową weryfikacją dokumentacji.

Kontroli poddano akta spraw, w których został przedłużony termin zwrotu podatku VAT. Do weryfikacji wybrano 7 podmiotów - 18 okresów rozliczeniowych.

Do powyższych ustaleń Naczelnik Urzędu pismem z dnia 05.10.2017 r. udzielił wyjaśnień, w których wskazał, cyt.:„ *Odnośnie stosowania w aplikacji POLTAX formularzy VAT-PT i TER-PZ pragnę zauważyć, że zgodnie z Podręcznikiem użytkownika aplikacji POLTAX dokumentami dedykowanymi ewidencjonowaniu postanowień w zakresie przedłużania terminu zwrotu podatku są:*

Lp.	***Kod dokumentu***	***Informacja pomocnicza***	***Nazwa dokumentu***
139	*TER-PZ*	*art. 274b §1*	*Postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu podatku*
165	*VAT-PT*	*art. 216, art. 274b OP oraz art. 87 ust. 2 ustawy [1a)]*	*Postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu podatku VAT do czasu zakończenia weryfikacji rozliczenia*

1a) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.).

Stąd ewidencjonowanie na dwóch odrębnych formularzach. Jednakże obecnie postanowienia przedłużeniu terminu zwrotu podatku od towarów i usług do czasu zakończenia weryfikacji rozliczenia wprowadzane są wyłącznie na formularzu VAT-PT."

(dowód: akta kontroli str. 235-236)

W powyższym piśmie Naczelnik Urzędu poinformował również, że wyjaśnienie złożone w dniu 18.09.2017 r. odnośnie stosowania formularza TER-PZ w odniesieniu do

sp. z o.o. dotyczą również Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej oraz Sp. z o.o.
W przedmiotowych wyjaśnieniach wskazano, cytat:

„Użycie w systemie POLTAX formularzy TER-PZ odnośnie wprowadzanych postanowień dla podmiotu Sp. z o.o. za okresy: luty, marzec, lipiec, sierpień i wrzesień 2016 r. spowodowane było błędną informacją przekazaną do komórek kontroli (z komórek orzeczniczych) odnośnie używanych aktualnie dla tych celów formularzy. Należy zauważyć, iż do tej pory pracownicy komórek kontroli nie wprowadzali bezpośrednio do systemu POLTAX żadnych dokumentów i nie posiadali aktualnej wiedzy w tym zakresie. Pracownicy komórek kontroli nie zostali przeszkoleni w zakresie obsługi i zasad ewidencjonowania dokumentów w systemie POLTAX."

(dowód: akta kontroli str. 238)

Naczelnik Urzędu złożył wyjaśnienia odnośnie stosowania formularza TER-PZ (ich treść odnosiła się do Sp. z o.o., Sp. z o.o. oraz spółki Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej). Treść wyjaśnień przytoczona została w części dot. Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej).

(dowód: akta kontroli str. 235-236, 238)

Naczelnik Urzędu złożył wyjaśnienia odnośnie stosowania formularza TER-PZ (ich treść odnosiła się do Sp. z o.o., Sp. z o.o. oraz spółki Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej). Treść wyjaśnień przytoczona została w części dot. Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej)

(dowód: akta kontroli str. 235-236, 238)

3.4. Informacje dotyczące podmiotów, w stosunku do których zastosowano uproszczoną formę weryfikacji, w oparciu o udzielone przez Naczelnika Urzędu wyjaśnienia.

W dniu 30.08.2017 r. kontrolujący zwrócili się o udzielenie dodatkowych wyjaśnień dotyczących dziewięciu wytypowanych podmiotów (bez przeglądania dokumentacji źródłowej).

(dowód: akta kontroli str. 338-339)

Naczelnik Urzędu w powyższym zakresie udzielił następujących wyjaśnień:

3.5. Informacje dotyczące pozostałych podmiotów ujętych w Wykazie Podmiotów

Na podstawie przedłożonego zestawienia tabelarycznego aktualnego stanu spraw, wg Wykazu Podmiotów, ustalono że z pozostałych dziesięciu Spółek, wobec trzech prowadzone były kontrole UCS, wobec trzech postępowanie podatkowe (w następstwie wcześniejszych kontroli), wobec trzech czynności sprawdzające a w jednym podmiocie prowadzona jest kontrola podatkowa.

(dowód: akta kontroli str. 371-380)

4. OCENA KONTROLOWANEGO OBSZARU

Na podstawie ustaleń przedstawionych w niniejszym dokumencie pozytywnie z uchybieniami oceniono działania kierownika jednostki kontrolowanej w zakresie podejmowania działań mających na celu ocenę zasadności deklarowanych przez podatników zwrotów podatku VAT.

Zgromadzone w toku weryfikacji materiały dowodowe, potwierdzają zasadność przedłużania terminów zwrotów podatku VAT. Naczelnik Urzędu informował podatników o przedłużeniu terminu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, wydając w tej sprawie postanowienia. W przypadkach braku możliwości zakończenia postępowania podatkowego w terminie określonym w art. 139 Ordynacji podatkowej zawiadamiał stronę o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy.

Jednakże w trakcie kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1) błędne wprowadzanie lub niewprowadzanie dokumentów do systemu POLTAX, a także opóźnienia w ich wprowadzaniu,

2) stosowanie błędnych formularzy do ewidencjonowania w systemie POLTAX postanowień o przedłużeniu terminu zwrotu podatku VAT.

5. WNIOSKI I ZALECENIA POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe wyniki kontroli, działając na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zalecam:

1) stosowanie właściwych formularzy do ewidencjonowania w systemie Poltax, w szczególności postanowień o przedłużeniu terminu zwrotu podatku VAT,
2) zwiększyć dbałość o terminowe, prawidłowe i kompletne wprowadzanie danych do systemu POLTAX oraz prowadzenie regularnej kontroli funkcjonalnej w tym zakresie,
3) poinformować o stanie spraw podmiotów wymienionych w Wykazie Podmiotów (z wyłączeniem poz. 8 -

W odniesieniu do każdej z pozycji w Wykazie Podmiotów należy wskazać:

- okres rozliczeniowy i kwotę „zatrzymanego" zwrotu na dzień sporządzenia informacji o wykonaniu zaleceń, lub kwotę dokonanego zwrotu oraz kwotę ewentualnie wypłaconego oprocentowania,
- wynik przeprowadzonego postępowania podatkowego.

Ponadto przypominam o podjętej uchwale Składu Siedmiu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 października 2016 r., I FPS 2/16, cyt.: *przedłużenie terminu zwrotu*

różnicy podatku, o którym mowa w art. 87 ust. 2 zdanie drugie ustawy o VAT, w przypadku, gdy weryfikacja rozliczenia podatnika dokonywana jest w ramach kontroli podatkowej (lub postępowania podatkowego, lub postępowania kontrolnego) następuje w formie zaskarżalnego zażaleniem postanowienia naczelnika urzędu skarbowego, przewidzianego w art. 274b w związku z art. 277 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, na które przysługuje skarga do sądu administracyjnego na podstawie art. 3 § 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2017 r. poz. 1369, ze zm.).

Ponadto wskazywać w postanowieniu o przedłużeniu terminu zwrotu na jaki dzień organ wydłuża termin zwrotu w stosunku do terminu ustawowego (lub tego, który już był postanowieniem wcześniej wydłużony).

Niezależnie od powyższego w związku ze stwierdzonymi uchybieniami, zalecam ich wyeliminowanie i podjęcie stosownych działań, celem zapobieżenia ich występowaniu w przyszłości oraz zmierzających do zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

6. POZOSTAŁE INFORMACJE I POUCZENIA

Sprawozdanie sporządzono na 35 stronach w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej, a drugi pozostawiono w aktach kontroli. Zgodnie z art. 52 ust. 5 *ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej*[1], Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Na podstawie art. 52 ust. 1 w związku z art. 49 *ustawy o kontroli w administracji rządowej* proszę o przedstawienie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania, informacji o wykonaniu zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Z upoważnienia Ministra Finansów
Zastępca Dyrektora
Departamentu Organizacji i Wdrożeń
Janusz Jasiński

[1] Dz. U. poz. 1092